

Наименование на учебния курс: Историография

Преподавател: доц. д-р Ваня Иванова

АНОТАЦИЯ:

Обучението по историография би следвало да въведе студентите в една трудно дефинируема по своя семантичен обхват тема, каквато е историята на историческото познание.

Основни акценти в лекционния курс са поставени върху:

- специфики на източниците на историческа информация през различни хронологически периоди;
- налични материализации на историческото познание с оглед на начините за неговото обществено функциониране в синхронен и диахронен план;
- лайцизъм vs. професионализъм чрез проследяване на техните променящи се същностни характеристики и структурни особености в системата на историческата наука;
- основни методологически парадигми при изготвянето на историческо изследване;
- основни фактори, влияещи върху хода на историческия процес.
- възможни алгоритми за извършване на историографски анализ.

Визираният тематичен обхват на курса е предпоставен от няколко ключови фактора, сред които:

- изучаваните от студентите учебни курсове;
- вече получени знания за използвани научно-изследователски методи в сферата на историческата наука и състоянието на историческото познание през различни исторически епохи, благодарение на лекционния курс по Увод в историческото познание;
- ползването на английски, руски, немски, френски и други чужди езици, вкл. балкански, от твърде малък кръг студенти;
- липсата на достатъчна библиотечна „обезпеченост“ от томовете с преведени на български език „класически“ историографски изследвания.

БИБЛИОГРАФИЯ:

Основни източници при подготовката за изпита:

Бооне, М. Историците и техният занаят. Увод в историческата критика. Кралица Маб.С., 2021.

Бояджиев, Г. Предмет и задачи на историографията като наука. Електронна библиотека по архивистика и документалистика, 2018 на
<https://electronic-library.org/articles/Article_0053.html>

Велева, М. Как се прави история? Историографски студии. Издание на форум „България – Русия“.С., 2013.

Историческата наука в България. Състояние и перспективи. Материали от Кръгла маса по повод анкетното проучване „Историци за историята“, проведена на 23-24 ноември 2005 г. в Института по история при БАН. Институт по история. С., 2006

Попнеделев, Т. Един поглед върху развитието на българската историография през XX век (национална история). В: Анамнеза, бр. 3/2021, стр. 1-15 <<http://www.anamnesis.info/node/1756>>.

Попнеделев, Т. Един поглед върху развитието на българската историография през XX век (национална история). Развитие на историческата наука от 1944 г. до края на XX век. В: Анамнеза, бр. 4/2021, стр. 1-20 <<http://www.anamnesis.info/node/1758>>.

Попнеделев, Т. От „народна“ към „държавна история“. В: Анамнеза, бр. 2/2021, стр. 1-14 <http://www.anamnesis.info/node/1745>.

Предизвикателствата на промяната. Национална научна конференция. София 10 – 11 ноември 2004. Унив. изд. „Св. Климент Охридски“. С., 2006.
http://www.anamnesis.info/sites/default/files/Predizvikatelstva_Promjana_2006.pdf

Репина, Л., В. Зверева и М. Парамонова. История историческото знание. Юрайт М., 2018

Теория и методология истории. Учебник для вузов. Отв. ред. А. Алексеев и др.

Волгоград: Учитель. Волгоград, 2014

< <http://ihaefe.org/files/publications/full/theory-metod-history.pdf> >.

Чолов, П. Български историци. Биографичен и библиографски справочник. Акад. Изд. „Проф. Марин Дринов“ С., 2010, вкл. предходни издания.

An Introduction to Historiography. Selected Essays on the History of History (electronic library of Metahistory) <https://unm-historiography.github.io/metahistory/>

E. Bentley, M. Modern Historiography: An Introduction. London, New York: Routledge, 1999 <https://archive.org/details/modernhistoriogr0000bent/pag>

Breisach, Ern. Historiography: Ancient, Medieval, and Modern. Third Edition. University of Chicago Press. Chicago, 2007
<https://archive.org/details/historiographyan0000brei/page/n5/mode/2up>

Essential Historiography Reader. By Caroline Hoeffler. Pearson, 2011
<https://findmedianow.com/book60.php?asin=0321437624#download>

Ka May Cheng, Eileen. Historiography. An Introduction Guide. Continuum, 2012.

The Modern Historiography Reader Western Sources. Ed. by Adam Budd. Routledge. Taylor and Francis Group, 2009.

Препоръчителна литература по отделни теми и проблеми:

Монографии:

Василева, М. Димитър Маринов. Изследователят на живата народна старина. Акад. изд. „Проф. Марин Дринов“. С., 1996.

Велева, М. Димитър Страшимиров - историографски очерк. Наука и изкуство. С., 1972.

Велков, В. Гаврил Кацаров. Очерк. Библиотека Видни университетски учени. Унив. изд. „Св. Кл. Охридски“. С., 1991.

Гюзелев, В. Петър Мутафчиев. Очерк. Библиотека Видни университетски учени. Унив. изд. „Св. Кл. Охридски“. С., 1987.

Дроснева, Е. Фолклор. Библия. История. Унив. изд. „Св. Кл. Охридски“. С., 2002.

Дроснева, Е. Трънливият път на българистиката. Унив. изд. „Св. Кл. Охридски“. С., 2014.

Займова, Р. Българската тема в западноевропейската книжнина 15 - 17 в. Унив. изд. „Св. Кл. Охридски“. С., 1992.

Каймакамова, М. Българската средновековна историопис (от края на VII до първата четвърт на XV век). Наука и изкуство. С., 1990.

Любенова, Л. Петър Ников. Жизнен път и научно дело. Наука и изкуство. С., 1986.

Мурдаров, В. Любомир Милетич. Очерк. Библиотека Видни университетски учени. Унив. изд. „Св. Кл. Охридски“. С., 1987.

Панчева, Ц. Книжовни проекции на локалното или българското краезнание от Възраждането до днес. Унив. изд. „Св. Кл. Охридски“. С., 2019.

Попнеделев, Т. Българското средновековие по страниците на Годишник на Софийския университет. Историко-филологически факултет (1905 – 1945). Унив. изд. „Св. Кл. Охридски“. С., 2022.

Попнеделев, Т. Списание „Исторически преглед“ (1945 – 1948). Към марксисткото преустройство на историческата наука в България. ИФ-94. С., 2006.

Соленкова, Л. Христо Гандев – житейски път и научно наследство. ИК Гутенберг. С., 2021.

Цанов, С. Историята – събития и текстове. Унив. изд. „Епископ Константин Преславски“. Шумен, 2013.

Цанев, Д. Българската историческа книжнина през Възраждането: XVIII - първата половина на XIX век. Наука и изкуство. С., 1989.

Статии и студии в специализирана периодика и сборници:

Бужашки, Е. Константин Иречек и неговите “Пътувания по България“. Предговор. В: Константин Иречек. Пътувания по България. Серия „Българско историческо наследство“. Наука и изкуство. С., 1974.

Велева, М. Спиридон Н. Палаузов - историк на Югоизточна и Средна Европа. Предговор. В: Спиридон Палаузов, Избрани трудове, т. 2. Серия „Българско историческо наследство“. Наука и изкуство. С., 1977.

Велева, М. Димитър Благоев - първият български историк-марксист. Предговор. В: Димитър Благоев. Избрани исторически изследвания, т. 1. Серия „Българско историческо наследство“. Наука и изкуство. С., 1985.

Велева, М. Димитър Благоев - изследовател на историята на международното работническо и социалистическо движение. Предговор. В: Димитър Благоев, Избрани исторически изследвания, т. 2. Серия „Българско историческо наследство“. Наука и изкуство. С., 1985.

Велева, М. П. М. Бицилли и историческата наука. Предговор. В: Петър Бицилли, Очерци върху теорията на историческата наука, Унив. изд. „Св. Кл. Охридски“. С., 1994.

Велков, В. За жизнения път и творческото дело на акад. Димитър Ангелов. - Във: Велчев, В. и М. Матакиева, Димитър Ангелов. Биобиблиография. Акад. изд. „Проф. Марин Дринов“. С., 1998.

Грозданова, Е. Българската османистика на границата между две столетия – приемственост и обновление. В: Исторически преглед, бр. 1-2/2005, стр. 98-157.

Грозданова, Е. Професор Вера Мутафчиева като историк. В: Проучвания в чест на професор Вера Мутафчиева. С., 2001, стр. 23-28.

Гюзелев, В. и Хр. Коларов. Спиридон Палаузов. Предговор. В: Спиридон Палаузов, Избрани трудове, т. 1. Серия „Българско историческо наследство“. Наука и изкуство. С., 1974.

Данов, Хр. Тукидид и неговата “История на Пелопонеската война”. Предговор. В: Тукидид. История на Пелопонеската война. Наука и изкуство. С., 1979.

Дроснева, Е. Трънливият път на българистиката. В: Трети конгрес по българистика. 23-26 май 2013. София. Кръгла маса по българистика. . Унив. изд. „Св. Кл. Охридски“. С., 2014, стр. 70 – 100.

Иванова, В. Две поселищни проучвания – за село Чипровци и град Фердинанд и методологията на антропогеографските изследвания в България преди 1945 г.. В: История, бр. 5, 2012, стр. 430-445.

Ковачев, К. Опасен експеримент. Промяна в медиевистиката (1944 – 1956). В: Балканистичен форум, бр. 2/2019, стр. 161 – 178.

Няголов, Б., И. Марчева и А. Запрянова. Историографията между приемственост и промяна. За текущата история на историческата наука в България. Анкетно проучване „Историци за историята“. В: Исторически преглед, бр. 1-2/2005, стр. 3-97.

Проданов, Н. За началото на българската историческа наука В: Исторически преглед, бр. 5-6, 1999, стр. 136 – 159.

Проданов, Н. Периодизация на българската историопис: в търсене на адекватния културно-исторически модел. В: Историческо бъдеще, бр. 1-2/2000, стр. 238 – 254.

Рачева, В. В работилницата на Клио: теория и практика на историята през първата половина на XIX век. Казусът Юрий Венелин. В: Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Исторически факултет. Том 102, 2017, стр. 145 – 175.

Стоилова, Т. Усетът на българина за история XV- XVIII век. В: Историческо бъдеще, бр. 1/1997, стр. 3-34 и бр. 2/1997, стр. 3-20.

Тодорова, М. За „Ахилесовата пета“ и основните задачи на българската историография 1878 - 1944. В: Историческо бъдеще, кн. 2, 1997, стр. 208 - 219.

Сборници с изследвания:

Историкът като изследовател, гражданин и човек. Сборник с материали от конференция, посветена на 130-годишнината от рождението и 70-годишнината от смъртта на професор Петър Мутафчиев (1883 – 1945). Нов български университет. С., 2016.

Историци за историята. Състав. М. Тодорова. Унив. изд. „Св. Кл. Охридски“. С., 1988.

История и историография. Сборник в чест на проф. д-р Мария Велева. Унив. изд. „Св.

Кл. Охридски“. С., 2009

История, митология, политика. С., 2010.
<https://sudigital.org/lib/record/18827/files/SUDGTL-BOOK-2011-094.pdf>

Методологически и историографски проблеми на историческата наука. Сборник статии. Т. 1-4, Изд. на БАН. С., 1974-1990.

Помощни исторически дисциплини. Т. 1-5, Наука и изкуство. С., 1979-1990.

Сборник в памет на проф. д-р Тодор Попнеделев. Статии от Кюстендилски четения на тема „Фалшификации и манипулации в историята“, 3-5, н. 2022 г. Унив. изд. „Св. Кл. Охридски“. С., 2023.

Професор Петър Мутафчиев – познат и непознат. Кооперация "ИФ-94" ; ИК "ВаСиЛ". С., 1997

Извори:

Будинов, С. Балканските войни (1912 – 1913). Исторически представи в системата на научно-образователната комуникация. Унив. изд. „Св. Кл. Охридски“. С., 2005.

Историците за истината, за насилията, за себе си. Състав. А. Запрянова и Е. Вечева. Унив. изд. „Св. Кл. Охридски“. С., 1994.

Кръстьо Пейкич от Чипровец. Огледало на истината между Източната и Западната църква. Венеция 1716 г. Превод, въвеждащата студия и бележки проф. Лилия Илиева. Унив. изд. Неофит Рилски ; Инфовизион, Благоевград – Ловеч, 2020.

Проблеми на българската историография след Втората световна война. Наука и изкуство. С., 1973.

Проданов, Н. Материали по българска историография. Част I Възрожденска историопис. Унив. изд. „Св. Св. Кирил и Методий“ ВТ, 1993 и Част II. Българската историческа мисъл в края на XIX и началото на XX век. Унив. изд. „Св. Св. Кирил и Методий“. ВТ, 1996.

Русев, И. Четвърт век общуване с историческата наука. Опит за равностметка. Фабер. ВТ, 2013.

Соленкова, Л. Димитър Страшимиров през погледа на проф. Мария Велева. В: Българско възраждане. Идеи, личности, събития. Т. 11. Издание на Общобългарски комитет и фондация Васил Левски. С., 2009, стр. 374 – 383.

Соленкова, Л. Да си обичаш работата! Интервю с чл.кор. ст.н.с. I ст. д.и.н. Румяна Радкова на н.с. д-р Любомила Соленкова. В: Просвета и промяна. Сборник в чест на чл. кор. ст.н.с. I ст. д.и.н. Румяна Радкова и по случай 150-годишнината на Болградската гимназия, Институт за исторически изследвания БАН. С., 2010, стр. 2 - 30.

Соленкова, Л. „Костеливият орех“ Евлоги Бужашки (Интервю на Л. Соленкова с проф. М Велева). В: Исторически преглед, бр. 5-6, 2010, стр. 163 – 173.

Соленкова, Л. Моят Бурмов. В: Исторически преглед, 2011, кн. 3-4, стр. 203 - 213.

Соленкова, Л. „Щастливи са онези историци, които попаднат на документи“ – интервю с проф. д.и.н. Стефан Дойнов, проведено на 26 март 2013 г. от д-р Любомила Соленкова. В: Известия на ИИСТИ, Т. 31, Сборник в чест на проф. д.и.н. Стефан Дойнов. С., 2014, с. 9-15.

Соленкова, Л. Димитър Косев – Връстник на века. Интервю с проф. Мария Велева. В: Исторически преглед, бр.1-2/2015, с. 295 – 304.

Съдът над историците. Българската историческа наука. Документи и дискусии. (1944-1950), Т. 1, С., 1995. <https://www.dropbox.com/scl/fi/3db6oul8p62htkllye6i/SUDGTL-BOOK-2014-201.pdf?rlkey=rjqznmmdmq17is7tnfpmbk5hmu&e=1&dl=0>